

Az Anyagvizsgálók Lapja fórum rendezvényéről

Már hagyomány, hogy lapunk a hazai szakkiállításokhoz kapcsolódóan fórumot biztosít az aktuális vizsgálat- és mérés technikai kérdések bemutatására és megvitatására. Az idén először jelentkezett a fórum az Industria nemzetközi szakvásáron, mégpedig a Magyar Minőség Társaság és a lap szerkesztőbizottsága és kiadója – a Testor Bt. – közös szervezésében, május 14-én a Budapesti Vásárcsopont B pavilonjának Média termében.

Délelőtt – dr. Vargay Zoltán elnökletével – a környezetfigyelés és állapotellenőrzés kérdéskörébe tartozó témák szerepeltek a napirenden.

Graham Meller, az ELE International Ltd. képviselője, a cég általános programjának rövid áttekintését követően, bemutatta a helyi meteorológiai és környezeti jellemzők és a környezetszennyezés automatizált mérésére kifejlesztett Cumulus és EMS mérőállomásokat, valamint a Paqualab hordozható vízminőség-ellenőrző rendszert, amellyel a vízminőség in situ elemzése és mikrobiológiai vizsgálata gyorsan és pontosan elvégezhető.

Ugyancsak G. Meller ismertette az ELE cég másik nagy termékcsaládjának újdonságait közül a talajfolyás és az aszfalt minták jellemzőinek dinamikus vizsgálatához, a beton és más építőanyagok törővizsgálatához kifejlesztett, automatizált gépeket, valamint a betonszerkezetek helyszíni ellenőrzésére alkalmas levegőtartalom-mérőt és a digitális keménységmérőt. Ehhez kapcsolódott dr. Borbás Lajos előadása, aki a beton- és vasbeton szerkezetek állapotellenőrzéshez jól használható vizsgálóeszközöket – a svájci Procequ cég termékeit – ismertette, nevezetesen: a Digi-Schmidt-kalapácsot, a Tico ultrahangkészüléket és ezek kombinált alkalmazását a beton szilárdságának a meghatározásához, a Torrent permeabilitás-mérőt, a Resi ellenállásmérőt és a Canin készüléket, amellyel feltérképezhető a betonba ágyazott vas korrozíós állapota, valamint a Profometer készüléket, amellyel kimutatható a beágyazott betonvas helyzete, megmérhető átmérője és a vasat takaró betonréteg vastagsága.

Dr. Greguss Pál professzor az általa szabadalmaztatott és NASA-díjjal is kitüntetett, 360 fokban panoráma-képet szolgáltató PAL-optika (Panoramic Annular Lens) többcélú alkalmazását – környezetfigyelés, helyzet-meghatározás (pl. az űrszondákra telepítve), orvosi és ipari endoszkópia, panoráma mérés technika – mutatta be videofelvételekkel illusztrált, élvezetes, Humanoid látómodulok című előadásában.

A Tiszai Vegyi Kombinát Rt. biztonsági stratégiáját, állapotellenőrzési és diagnosztikai rendszerét Szűtor István ismertette. Részletesen elemezte a ráfordítás és biztonság, az optimális kockázat fogalmakörét. Rámutatott: a sajtó által manipulált társadalom sokszor elutasítja az igényei kielégítésére alkalmazott, de reakényszerítettnek tartott, ám az önként vállalt cselekedetektől (pl. gépjárművezetés) nagyságrendekkel kisebb tényleges kockázatot jelentő technológiákat.

Az AGMI Rt-ben kidolgozott, számítógéppel támogatott fizikai állapotvizsgáló rendszert és lehetőségeit Békési András foglalta össze előadásában.

Délután – dr. Lehofer Kornél elnökletével – a laborakkreditálás és a mechanikai anyagvizsgálat témaköre szerepelt napirenden.

Dr. Ring Rózsa, a Nemzeti Akkreditálási Testület elnöke, elsősorban az akkreditálás szabványi követelmény-rendszerében várható változásokról szolt, tekintettel az év végén elfogadásra kerülő ISO IEC 17 025 szabványtervezetre. Prokxa Ferenc, a bányászat-kohászat-gépészet koordinátora pedig a laborakkreditálás eddigi tapasztalatait foglalta össze. A vizsgálóeszközök tekintetében a vegyvizsgáló és a roncsolásmentes vizsgálólaborok helyzete kedvezőbb a mechanikai laborokénál. Ezt alátámasztotta az Országos Mérésügyi Hivatalnak a mechanikai vizsgálógépek hitelesítésével szerzett tapasztalatai is, amelyekről Tóth Mihály számolt be. Előadásában kitért a típusvizsgálatok célszerű eljárásrendjére. Részletesen szolt az ingás ütőművek típusvizsgálatának és hitelesítésének kérdéseiről.

A fejlődéstörténeti mérőföldkövek utalásszerű felvillantásával a korszerű mechanikai anyagvizsgálatok – pl. kisciklusú fárasztás, törésmechanikai jellemzők és repedésterjedés mérése – mérés technikai igényeit – pl. érintésmentes nyúlásmérés, igénybevételi ciklusok reprodukálása – tekintette át dr. Havas István. A különböző anyagminőségű minták (fémek, műanyagok, textíliák, drótok, fonalak stb.) megbízható mechanikai vizsgálatának alapfeltételéről, a minták helyes befogásáról és az Instron Ltd-ben kifejlesztett hidraulikus, pneumatikus, mechanikus befogókról Calin Ursu adott áttekintést előadásában.

Az akkreditált laboratóriumok működési tapasztalatait Klausz Gábor és Majoros András, az AGMI Rt. vezető munkatársai foglalták össze. Elemezték az akkreditáltság piaci értékét, a megváltozó szabványok és rendeletek követésének és érvényesítésének, az eszközök hitelesítésének, a vizsgálatok minőségbiztosításának kérdéseit. Ez utóbbi a mechanikai vizsgálatoknál csak körvizsgálatokkal ellenőrizhető megbízhatóan. Egy nemzetközi körvizsgálat eredményeként kiderült például, hogy a legszembetűnőbb eltéréseket a folyáshatár és a rugalmassági modulus értékeinél éppen az akkreditált laboroknál tapasztalták, és ez nagyrészt – meglepetésre – az értékelő szoftverek hibája, amelyek elsősorban a rugalmas-képlékeny átmenetben nem megfelelően értelmezik az anyagnak az igénybevételre adott választ.

Az Anyagvizsgálók Lapja fórum ez alkalommal is hasznos információ- és tapasztalatcserét biztosított az témák szerint változó létszámban (50–100) jelenlévő érdeklődőknek.

– ferko –

Charpy-centenárium 2001-ben

Georges Charpy (1865–1925) 1901 júniusában publikálta *Fémek vizsgálata bemetszett rudak ütve hajlításával* című dolgozatát a francia Mémoires de la Société des Ingénieurs Civils de France folyóiratban, illetve erről tartott előadást még ez év szeptemberében Budapesten az Anyagvizsgálók Nemzetközi Szervezetének kongresszusán. Ez utóbbi eseményről és a hazai kutatóinkra gyakorolt termékenyítő hatásáról a Tetmayer-emlékülésünkön is szó volt, amelyről lapunk is beszámolt (Anyagvizsgálók Lapja 1996/1. p. 37.). A Charpy-féle vizsgálat széles körben elterjedt és az elektronika, a mérés- és számítástechnika fejlődésének köszönhetően a műszerezett változata alapvető módszerévé vált az anyagok dinamikus mechanikai tulajdonságainak a meghatározásában. Szakmánk nemzetközi közösségének van tehát mit áttekintenie a

Charpy Centenary Conference – CCC 2001

nemzetközi rendezvényen, amelyet a francia Poitiers-ben rendeznek 2001. október 3–5-én.

A szervezőbizottság (amelynek dr. Tóth László professzor is tagja) **előadók jelentkezését** és az angol nyelvű, legfeljebb 400 szavas (max. 1 oldal) előadás-kivonat megküldését legkésőbb 1999. október 1-ig

várja. Cím: CCC 2001 Société Française de Métallurgie et de Matériaux, Les Fontenelles, 1, rue de Craiova, F-92024 Nanterre Cedex, France.

